

Etnografska dediščina Železne županije

Ciljna skupina:

- šole in druge izobraževalne ustanove
- splošna javnost

Način gibanja: lasten prevoz

Tip: samostojni ogled

Odkrivanje etnografskih znamenitosti Železne županije pričnete v **muzejski vasi Órség** v kraju Szalafő Pityerszer, ki jo sestavlja deset stavb. Najbolj dragoceni poslopji sta nadstropna kašča in ograjena hiša, saj ju lahko na Madžarskem obiskovalci le tukaj vidijo v izvorni obliki. V Órségu v Železni županiji so bile te stavbe zgrajene po vzoru iz sosednjih slovenskih in avstrijskih krajev.

Pot vas bo nato vodila do **etnografske hiše v Rábagyarmatu**. Gre za stanovanjsko hišo s črno kuhinjo, zgrajeno leta 1850. Prostori so bili nameščeni pod eno streho v vzdolžni smeri po parceli. Stene so narejene iz borovih tramov, streha je prekrita z rženo slamo. Na fasadi je rezbarjena lesena dekoracija. Kuhinja ima v notranjem kotu pri sobi peč, od koder se lahko ogreva lončeno peč v sobi.

Nadaljujete do kraja Ivánc, kjer si ogledate zunanjščino **dvorca Sigray in grajski park**. Dvorec bil zgrajen v baročnem slogu v 18. stoletju. Okoli leta 1870 so ga prenovili v eklektičnem, ok. leta 1920 pa v secesijskem slogu. Grajski park poleg domačih rastlin vsebuje tudi eksotične vrste. V parku je dob, ki je bil zasajen v počastitev obiska ameriškega škofa iz Darlingtona, tu se nahaja sestava najvišjih bukovih dreves v Železni županiji in največji in najstarejši tulipanovec na Madžarskem.

Posebno zanimivi so tudi **kalvinski zvoniki**. Eden takih, ki stoji na najvišji točki vzhodnega dela vasi, se nahaja v Pankaszu. Zgrajen je bil leta 1755. Obnova je potekala v letih 1964–65 po načrtih Ferenc Mendela.

Svoje raziskovanje zaokrožite z ogledom **podeželske hiše s kovačnico v Nagyrákosu**. Kovačnica in sosednja hiša sta bili zgrajeni za kovača, ki ga je najela skupnost. Občina jo je zgradila v bližini reke Zale, da bi bila voda za hlajenje kovanega materiala lahko dostopna. Skupina stavb trenutno deluje kot podeželska hiša, delavnica pa je še danes včasih v uporabi.

Poleg kulturno zgodovinske dediščine ponuja izbrano območje tudi številne možnosti spoznavanja lokalne kulinarike. Tipične jedi kot so gulaš, paprikaš, tarhonja, ribja lahko okusite v gostinskih lokalih v tem delu Železne županije, najbolj pristno kulinarično doživetje pa vas čaka v eni od tamkajšnjih čard.